

Γράμμα του Προέδρου της ΕΚΕ

Προαγωνιστικός Αθλητικός Έλεγχος στην Ελλάδα. Υπάρχουν Δεδομένα;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΧΑΡΙΔΗΣ

Καθηγητής Καρδιολογίας

Είναι αληθές ότι ο αιφνίδιος θάνατος (ΑΘ) ενός αθλητή κατά την ώρα της άσκησης είναι ένα δραματικό γεγονός, που λαμβάνει μεγάλη δημοσιότητα, επειδή ακριβώς αφορά άτομα που από την κοινωνία θεωρούνται «πρότυπα» σωματικής υγείας. Ο ΑΘ κατά την άσκηση αφορά όχι μόνο αθλητές υψηλού συναγωνιστικού επιπέδου, αλλά και φαινομενικά υγιή άτομα που ασκούνται σε μη συναγωνιστικό επίπεδο ή νεαρούς μαθητές κατά την ώρα της γυμναστικής. Οι μεγάλες Καρδιολογικές Εταιρείες, για αυτόν ακριβώς το λόγο, έχουν θεσπίσει οδηγίες για προαγωνιστικό έλεγχο στους αθλητές. Δύο είναι οι κυρίαρχες τάσεις όσον αφορά τον τομέα αυτό. Η πρώτη, της Αμερικανικής Καρδιολογικής Εταιρείας,¹ σύμφωνα με την οποία ο έλεγχος πρέπει να περιλαμβάνει λεπτομερή λήψη του ατομικού και οικογενειακού ιστορικού και ενδελεχή κλινική εξέταση, και η δεύτερη, της Ευρωπαϊκής Καρδιολογικής Εταιρείας² που επιπρόσθετα περιλαμβάνει και τη λήψη ΗΚΓ. Ο γράφων υποστηρίζει τη δεύτερη άποψη καθώς το ΗΚΓ μπορεί να αποκαλύψει στοιχεία συμβατά με μυοκαρδιοπάθεια (κυρίως υπερτροφική) ή αρρυθμολογικά σύνδρομα (Brugada, long QT, προδιέγερση) σε άτομα ασυμπτωματικά, χωρίς επιβαρυντικό οικογενειακό ιστορικό, και χωρίς παθολογικά ευρήματα από την κλινική εξέταση.^{3,4} Σε ποιο στάδιο όμως ευρίσκεται ο προαγωνιστικός έλεγχος στην Ελλάδα; Δεν εννοώ βέβαια τον έλεγχο υψηλού επιπέδου επαγγελματιών ή επιπέδου Ολυμπιακών Αγώνων αθλητών, που μπορεί να γίνεται με ευθύνη των αθλητικών σωματείων ή της Ελληνικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων, αντιστοίχως, αλλά τη μεγάλη μάζα των αθλουμένων σε συναγωνιστικό ή μη επίπεδο ή νεαρούς μαθητές που ακολουθούν τα συνήθη προγράμματα γυμναστικής στα σχολεία τους.

Σύμφωνα με την ενημέρωση του γράφοντα, εξαιρουμένου του εργαστηρίου Αθλητιατρικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δεν υπάρχει άλλος επίσημος φορέας ασχολούμενος με τη μεγάλη μάζα των αθλουμένων της δεύτερης κατηγορίας. Πώς γίνεται λοιπόν ο σχετικός έλεγχος στην ομάδα αυτή; Κατ' αρχήν δεν υπάρχει σχετική βιβλιογραφία ελληνικών μελετών, παρά μόνο η μακρόχρονη κλινική εμπειρία του γράφοντος αλλά και όλων των κλινικών καρδιολόγων. Κατά δεύτερον η ευθύνη του οιουδήποτε ελέγχου επωμίζεται στους δασκάλους, καθηγητές ή γυμναστές των Σχολείων ή στους ίδιους τους γονείς. Οι γυμναστές, επί παραδείγματι, δεν δέχονται για εκγύμναση μαθητές χωρίς πιστοποιητικό υγείας από καρδιολόγο, το οποίο πολλές φορές υπογράφεται ερήμην του μαθητού. Οι γονείς αντίθετα είναι πολύ πειστικοί, απαιτώντας τη διενέργεια ΗΚΓ και υπερηχογραφήματος καρδιάς, έστω και αν δεν τίθεται ένδειξη από τον εξετάσαντα ιατρό. Δεν γνωρίζω αν υπάρχουν νεαροί μαθητές που δεν υποβλήθηκαν σε υπερηχογραφική μελέτη τουλάχιστον για μία φορά, κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής τους εκπαίδευσης. Πολλοί μάλιστα εξ' αυτών υποβάλλονται στην ίδια εξέταση ανά έτος.⁵ Όλα αυτά γίνονται χωρίς τη σχετική ένδειξη και συνεπάγονται υψηλά κόστη για τους ασφαλιστικούς φορείς. Για να μην μεμψιμοιρούμε όμως, υπάρχει κάποια άλλη προοπτική, στην Ελλάδα της κρίσης; Ποιος είναι ο ρόλος της Ελληνικής Καρδιολογικής εταιρείας στο ζήτημα αυτό; Κατά την προσωπική μου γνώμη, μπορεί η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία σε στενή συνεργασία με τα Τμήματα Φυσικής Αγωγής των Ελληνικών Πανεπιστημίων, διαθέτοντας όπου χρειασθεί καρδιολόγους με εμπειρία στα καρδιακά νοσήματα που μπορούν να προκαλέσουν ΑΘ σε νέα άτομα, να συμβάλ-

λει στην κατά το δυνατόν πληρέστερη διενέργεια του προαγωνιστικού ελέγχου.

Βιβλιογραφία

1. Maron BJ. The case against mandatory electrocardiogram screening of athletes: Why it does not make sense for the United States. *Heart Rhythm*. 2012 Mar 16. [Epub ahead of print].
2. Corrado D, Pelliccia A, Bjørnstad HH, et al. Cardiovascular pre-participation screening of young competitive athletes for prevention of sudden death: proposal for a common European protocol. Consensus Statement of the Study Group of Sport Cardiology of the Working Group of Cardiac Rehabilitation and Exercise Physiology and the Working Group of Myocardial and Pericardial Diseases of the European Society of Cardiology. *Eur Heart J*. 2005; 26: 516-524.
3. Pelliccia A, Corrado D. Can electrocardiographic screening prevent sudden death in athletes? Yes. *BMJ*. 2010; 341: c4923.
4. Galvin JM. Athletes with repolarization abnormalities. *N Engl J Med*. 2008; 358: 2296-2297.
5. Efthimiadis GK, Mezilis N, Meditskou S, et al. Preparticipation cardiovascular screening in competitive athletes: the case in a Greek population. *Scand J Med Sci Sports*. 2009; 19: 297-298.